

راهنمای انواع داروها و موادمخدر

الکل

مصرف مشروبات الکلی سبب تغییرات رفتاری بسیار می‌گردد. حتی مصرف مقدار کمی از آن می‌تواند باعث به وجود آمدن نقص قابل توجهی در قضاوت و هماهنگی حرکتی که مستلزم رانندگی امن است، شود. مقدار کم یا متوسط الکل باعث افزایش رخدادهایی است که توأم با رفتار پرخاشگرانه است، شامل بدرفتاری با همسر یا فرزند. مصرف مقدار متوسط تا زیاد الکل سبب به وجود آمدن نقص‌های جدی‌تر عملکرد در سطوح بالای نظام روانی می‌شود و به طور جدی توانایی‌های فرد را در یادگیری و یادآوری اطلاعات مختل می‌کند. مصرف بسیار زیاد آن سبب کاهش تنفس و در نهایت مرگ می‌شود. ادامه مصرف الکل سبب وابستگی به آن می‌شود. قطع ناگهانی مصرف الکل سبب ایجاد علائم بازگیری می‌شود که شامل اضطراب شدید، لرزش، توهم و سوءظن است. تأثیرات بلند مدت مصرف الکل به مقدار زیاد به ویژه اگر همراه تغذیه نامناسب باشد می‌تواند منجر به آسیب جدی و شدید ارگان‌های حیاتی مانند مغز و کبد شود. به علاوه، مادرانی که در دوران بارداری الکل مصرف می‌کنند، ممکن است نوزادی متولدکنند که دارای سندرم جنینی الکل باشد. این نوزادان ممکن است از عقب‌ماندگی و سایر ناهنجاری‌های جسمانی غیرقابل برگشت، رنج ببرند. به علاوه تحقیقات نشان داده، کودکان والدین الکلی نسبت به سایر کودکان در معرض خطر الکلی شدن بیشتری هستند.

سیگار و دخانیات

در حال حاضر یکی از اصلی‌ترین علت مرگ و میر در جهان، مصرف دخانیات و محصولات آن است. جالب است بدانیم این اصلی‌ترین علت مرگ قابل اجتناب و پیشگیری است. افراد سیگاری نسبت به غیرسیگاری‌ها بیشتر

احتمال ابتلا به بیماری‌های قلبی دارند. سالیانه بیش از صدها هزار نفر در اثر بیماری‌های قلبی- کرونری ناشی از مصرف سیگار جان خود را از دست می‌دهند. سرطان‌های ریه، حنجره، مری، مثانه، پانکراس و کلیه نیز در بین افراد سیگاری بالاتر است. حدود 30 درصد از مرگ‌های ناشی از سرطان مربوط به مصرف سیگار است. بیماری‌های مزمن حنجره نظیر آمفیرم و برونشیت مزمن در افراد سیگاری 10 برابر بیشتر از افراد غیرسیگاری است. مصرف سیگار در دوران بارداری خطرهای جدی دارد. احتمال سقط جنین، زایمان زود هنگام، کمبود وزن نوزادان و مرگ‌های جنینی و نوزادی در مادران سیگاری بیشتر است.

سیگار حاوی حدود 4000 نوع ماده شیمیایی است که شماری از آنها سرطان‌زا شناخته شده‌اند. شاید خطرناک‌ترین ماده در توتون سیگار ماده‌ای به نام نیکوتین باشد. نیکوتین ماده‌ای است که میل به مصرف سیگار را افزایش می‌دهد و با ادامه مصرف این میل تقویت می‌شود. به خاطر اینکه نیکوتین بسیار اعتیادآور است، معتادان ترک آن را بسیار سخت می‌دانند. از هر 1000 نفر سیگاری که برای اولین بار به ترک آن اقدام می‌کنند، تنها کمتر از 20 درصد، موفق به قطع مصرف آن می‌شوند.

کانابیس (حشیش)

کانابیس به هر شکلی که مصرف شود اثرات منفی جسمانی و روانی دارد. اثرات جسمانی قابل مشاهده مصرف کانابیس شامل افزایش ضربان قلب، پر خون شدن چشم‌ها، خشکی دهان و گلو و افزایش اشتها است. مصرف کانابیس ممکن است حافظه کوتاه مدت را کاهش داده یا آسیب برساند. حس زمان را تغییر دهد و توانایی انجام فعالیت‌هایی که مستلزم هماهنگی و تمرکز است را کاهش دهد، فعالیت‌هایی نظیر رانندگی، انگیزش و شناخت نیز ممکن است تغییر کند و یادگیری اطلاعات جدید نیز مشکل خواهد شد. همچنین ماری‌جوآنا می‌تواند سبب حالت سایکوز یا سوءظن شود. به‌خاطر اینکه

مصرف‌کنندگان، اغلب بدون استفاده از فیلتر این ماده را به صورت تدخین عمیق مصرف می‌کنند و آن را تا حد ممکن در ریه خود نگاه می‌دارند. ماری‌جوآنا ریه و سیستم ریوی را تخریب می‌کند. ماری‌جوآنا بیش از سیگار حاوی عوامل سرطان‌زا است. کسانی که کانابیس را طولانی مدت مصرف می‌کنند، ممکن است وابستگی روان‌شناختی نشان دهند و برای رسیدن به همان مقدار اثر باید مقدار مصرف مواد را بیشتر کنند و در نتیجه مصرف مواد همه زندگی آنها را در بر خواهد گرفت.

نوع ماده	نام مستعار	شکل ظاهری	نحوه مصرف
ماری‌جوآنا	سیگاری، گراس، علف مری‌جین، سیگار	شبه سبزی جعفری خشک شده، دارای ساقه	تدخین (بارزدن) خوراکی
تتراهیدرو کانبیونول	تی‌اچ‌سی	کپسول ژلاتینی	خوراکی
حشیش	حش، بنگ، حلیم، پنیر، هشتمین	مانند یک تکه موم سفید شده سبز، سیاه یا قهوه‌ای رنگ	تدخین (نی چلی) خوراکی
حشیش	روغن حنا	موم غلیظ در رنگ‌های مختلف از روشن تا تیره	با سیگار مخلوط و تدخین می‌شود.

مواد استنشاقی

اثرات منفی فوری مواد استنشاقی شامل تهوع، عطسه، سرفه، آمدن خون از بینی، خستگی مفرط، عدم هماهنگی حرکتی و بی‌اشتهایی است. مصرف فرارها، افشانه‌ها و اسپری‌ها سبب کاهش ضربان قلب و تنفس و نقص جدی در قضاوت می‌شود. نیترات بیوتیل و آمیل سبب ضربان تند قلب، سردرد، بی‌اختیاری ادرار و مدفوع می‌شود. مصرف طولانی مدت این مواد سبب بروز بیماری هپاتیت یا آسیب جدی مغزی می‌شود. استنشاق عمیق بخارهای ناشی از مواد یا مصرف مقدار زیاد در کوتاه مدت سبب اضمحلال عامل روان، رفتارهای پرخطرگرایانه،

بی‌هوشی یا مرگ می‌شود. تجمع زیاد مواد استنشاقی می‌تواند سبب خفگی در اثر جا به جایی اکسیژن در ریه یا کاهش عملکرد سیستم اعصاب مرکزی تا حدی که تنفس را متوقف می‌سازد، شود. مصرف طولانی مدت می‌تواند سبب کاهش وزن، خستگی مفرط، بی‌تعادلی الکترولیتی و خستگی عضلانی شود. با تکرار استنشاق از طریق بینی، بخارهای جمع شده این مواد سبب ایجاد آسیب عمیق در سیستم اعصاب می‌شود.

نوع ماده	نام مستعار	شکل ظاهری	نحوه مصرف
اکسید نیتروس	گاز خنده	کپسول های کوچک 8 گرمی	استنشاق بخار
نیترات آمیل	فلفل (پاپرز) فرمانده	مایع زرد رنگی که در آمپول است.	استنشاق بخار
نیترات بیوتیل	راش ، گلوله ، اطاق قفل	بطری های کوچک	استنشاق بخار
هیدروکلر	افشانه های اسپری یا مایع پاک کننده	قوطی اسپری رنگ	استنشاق بخار
هیدروکربن	فرار	قوطی اسپری ، چسب ، تینر، بنزین ، سوخت فندک ، اثر ، مایع خشک شویی	استنشاق بخار

کوکایین

کوکایین تحریک کننده سیستم اعصاب مرکزی است. تاثیرات فوری آن شامل گشادشدن مردمک و افزایش فشار خون، ضربان قلب، میزان تنفس و حرارت بدن است. مصرف موقتی می‌تواند سبب آبریزش یا خشکی بینی شود، درحالی‌که مصرف مزمن می‌تواند سبب زخم شدن غشای مخاطی بینی شود. تزریق کوکایین با وسایل آلوده می‌تواند سبب ایدز، هپاتیت و سایر بیماری‌های خطرناک شود. تهیه کردن Free base کوکایین که مستلزم استفاده از مواد فرار و آتش‌زا است می‌تواند منجر به مرگ یا صدمه جدی ناشی از آتش‌سوزی یا انفجار شود. کراک یا Free base شدیداً اعتیادآور است و تاثیرات آن ظرف مدت 10 ثانیه نمایان می‌شود. اثرات جسمانی شامل گشادگی مردمک چشم،

افزایش ضربان، افزایش فشار خون، بی‌خوابی، بی‌اشتهایی، توهمات لا مسهای، سوءظن و تشنج می‌شود.

نوع ماده	نام مستعار	شکل ظاهری	نحوه مصرف
کوکابین	کوک‌هرف، شکلات دماغی، سی بزرگ، خاتم سفید، پرنده آبی	پودر کریستالی سفید رنگ	استنشاق و تزریق
کراک	کراک، راک، فری بیس	حبه یا قرص های سفید تا برنزی رنگ آبنبات کریستالی شبیه صابون	تدخین

سایر محرک‌ها

مصرف محرک‌ها می‌توانند سبب افزایش ضربان قلب و میزان تنفس، افزایش فشارخون، گشادگی مردمک چشم و کاهش اشتها شوند. به علاوه، مصرف کننده، تعریق کرده و دچار سردرد، تارشدن دید، گیجی، بی‌خوابی و اضطراب می‌شود. مصرف شدید و به مقدار زیاد می‌تواند سبب ضربان قلب سریع یا نامنظم، لرزش و از دست دادن هماهنگی حرکتی و ضعف شدید جسمانی شود. تزریق آمفتامین باعث افزایش ناگهانی فشارخون می‌شود که مسبب سکته مغزی، تب شدید یا ایست قلبی است.

علاوه بر اثرات جسمی، مصرف‌کننده احساس بی‌قراری، اضطراب و بدخلقی را تجربه می‌کند. مصرف مقدار بیشتر مواد علایم را شدیدتر می‌کند. افرادی که مقدار زیاد و به مدت طولانی آمفتامین مصرف می‌کنند، ممکن است سایکوزهای ناشی از آمفتامین را تجربه کنند که شامل توهمات، هذیان‌ها و سوءظن می‌شود. این علایم معمولاً هنگام قطع مصرف مواد ظاهر می‌شود.

نوع ماده	نام مستعار	شکل ظاهری	نحوه مصرف
آمفتامین	سرعت ، تعالی بخش ، زیبایی سیاه ، زنبور نپل ، قلب و فوتیال	کپسول ، قرص	خوراکی
متامفتامین	زنبور نپل ، قلب و فوتیال	پودر سفید ، قرص ، تکه ای که شبیه بلوک های پارافین است.	تزریقی ، استنشاقی و خوراکی
محرک های اضافی	رتالین ، سیارت ، پری لودین ، دیدرکسی ، ورنیل ، سندراکسی	کپسول یا قرص	خوراکی تزریقی

آرام بخش ها (کندسازها)

از بسیاری جهات تاثیرات کندسازها شبیه تاثیرات الکل است. مصرف کم آن موجب آرامش و راحتی عضلات می شود ولی مصرف بیشتر سبب تکلم نامفهوم، راه رفتن به حالت گیج و تغییر ادراک می شود. مصرف بسیار زیاد آن سبب کند شدن تنفس، اغما و در نهایت مرگ می شود. مصرف هم زمان الکل و کند سازها، تاثیرات آن را چند برابر می کند و خطر را افزایش می دهد.

مصرف منظم کندسازها در طولانی مدت سبب اعتیاد جسمانی و روانی می گردد. افرادی که به طور ناگهانی مصرف مقدار زیاد خود را قطع می کنند، علائم بازگیری را تجربه می کنند که شامل اضطراب، بی خوابی، لرزش، دلیریوم، سوءظن و مرگ می شود. نوزادان متولد شده از مادرائی که سوءمصرف کننده این مواد هستند، ممکن است به این مواد وابسته شده و بعد از تولد علائم بازگیری را نشان دهند. همچنین سبب تولد ناقص و مشکلات رفتاری نیز می گردد.

نوع ماده	نام مستعار	شکل ظاهری	نحوه مصرف
باربیتورات	شیطان ، شیطان سرخ ، ژاک زرد ، زردی	کپسول های قرمز ، زرد ، آبی یا قرمز و آبی	خوراکی
متاکوالون	-----	قرص	خوراکی
آرام بخش ها	والیوم ، لیبریوم	قرص و کپسول	خوراکی

توهم زاها

فن سیکلیدین (PCP)، فعالیت نئوکورتکس مغز را مختل می‌کند، نئوکورتکس قسمتی از مغز است که نیروی عقلانی را کنترل و غرایز را بررسی می‌کند. به لحاظ اینکه این مواد، گیرنده‌های درد را بلوکه می‌کنند، دوره‌های خشونت‌آمیز مصرف (PCP) سبب آسیب‌های ناشب از خودزنی و رفتارهای خود تخریبی می‌گردد. تاثیرات PCP بسیار گسترده و متنوع است ولی مصرف‌کنندگان معمولاً تجربه احساس بیگانگی را گزارش می‌کنند. زمان و حرکات بدن آرام می‌شود. هماهنگی عضلانی و خیم‌تر می‌شود و حواس ضعیف می‌شوند. صحبت کردن دچار وقفه می‌شود و پیوستگی خود را از دست می‌دهد. در مراحل بعدی و در مصرف مزمن، مصرف‌کننده، دارای سوءظن و رفتارهای خشونت‌آمیز می‌شود و توهمات مختلفی را تجربه می‌کند. مصرف بیشتر سبب سوءظن شدید، حالت اغما یا ایست قلبی یا ریوی می‌شود.

مصرف اسیدلیسرژیک (ال اس دی)، مسکالین و سیلوسیبین باعث به وجود آمدن توهم و هذیان می‌شود. اثرات جسمانی آن شامل گشادگی مردمک چشم، افزایش حرارت بدن، افزایش ضربان قلب و فشارخون، کاهش اشتها، بی‌خوابی و لرزش است. مصرف‌کننده این نوع مواد، تجربه حالاتی نظیر هول، آشفتگی، سوءظن، اضطراب و از دست دادن کنترل را گزارش می‌کند. حتی بعد از قطع مصرف مواد، علائم تاخیر افتاده و حمله ناگهانی بازگشت خاطرات نیز تجربه می‌گردد.

نوع ماده	نام مستعار	شکل ظاهری	نحوه مصرف
فن سیکلیدین (PCP)	پی سی پی، آدم حریص، گرد فرشته، عاشقانه، سیگار کشنده	پودر کریستالی سفید، قرص، کپسول، شربت (در جذبیت و سیکاری)	خوراکی، تزریق، تدخین (استفاده به صورت افشانه)
ال اس دی (LSD)	ال اس دی، اسید، میکرووات، نورسفید، آسمان آبی	قرص‌های رنگی به شکل کاغذ خشک کن و مایع شفاف	خوراکی، لیسیدن کاغذ ژلاتین و مایعی که می‌توان به چشم‌ها مالید
مسکالین	مسک، قارچ‌های دکله‌ای و کاکتوس	قرص، کپسول قرص‌های قهوه‌ای سفت	جویدن قرص‌ها، بلعیدن یا کشیدن، خوراکی
سیلوسیبین	قارچ‌های جادویی، شروفر	قارچ‌های تازه یا خشک	جویدن و بلعیدن

نشئه آورها

نشئه آورها، ابتدا در فرد احساس سرخوشی به وجود می‌آورند که به دنبال آن حالت خواب‌آلودگی، تهوع و استفراغ است. مصرف‌کنندگان معمولاً مردمک بسته، چشمان پرآب و خارش پوست را تجربه می‌کنند. مصرف بیش از حد ممکن است سبب تنفس آرام و کم عمق، پوست عرق کرده، شک، اغما و مرگ ناگهانی شود.

تحمل در برابر نشئه‌آورها سریعاً پیشرفت می‌کند و وابستگی به وجود می‌آید. چون معمولاً این مواد از طریق تزریق مصرف می‌شود استفاده از سرنگ‌های آلوده ممکن است سبب بروز بیماری‌هایی نظیر ایدز و هپاتیت شود. اعتیاد در خانم‌های باردار می‌تواند منجر به تولد زود هنگام نوزاد، مرده‌زایی و اعتیاد نوزاد شود که بلافاصله بعد از تولد، علائم شدید بازگیری را تجربه کند.

نوع ماده	نام مستعار	شکل ظاهری	نحوه مصرف
هرویین	گرت ، سفید ، دوا ، هر ، هلکی ، گله ، بسته ، شر ، اشک خدا ، گرد دکمه اژدها ، متاء ، شی	پودر سفید تا قهوه ای سوخته یا ماده قیر مانند	تزریق ، تدخین یا استنشاق
کدیین	کد ، دارو	مایع تیره رنگ با غلظت های متفاوت ، کپسول ، قرص ، ماده سفید رنگ	خوراکی و تزریق
مرفین	شریت ، سوپ ، صرف	بلورهای سفید یا کرم رنگ ، قرص های زیر جلدی یا مایع قابل تزریق ، آمپول	تزریق ، خوراکی ، تدخین
تریاک	تل ، سیاه ، تلخکی ، طلا ، بمب ، ماتریال ، تریومف ، تلخه ، خب ، نبات	تکه قهوه ای سوخته رنگ ، پودر	تزریق ، خوراکی ، تدخین
مپردین	پتیدین ، دمرول ، مهرگان	پودر سفید ، مایع ، قرص	تزریق ، خوراکی
سایر نشئه آورها	پرکوست پورکودان ، تسیانکس ، فتنگیل ، دارون ، تالوین ، لوموتیل	قرص ، کپسول	تزریق ، خوراکی

تذکر: مقادیر بسته بندی شده هرویین برای مصرف به صورت گلهای، سانتی، گرمی، ربعی، نیم و دکمه است و برای تریاک به صورت تیغ، مثقال، لول، حب، نخود، کیک، بند انگشت و گرم است.

مواد ساختگی

مواد غیر مجاز براساس فرمول شیمیایی خود تعریف می‌شوند. برای فرار از این محدودیت‌های قانونی، شیمیدان‌های زیر زمینی، ساختار مولکولی مواد غیرمجاز ویژه‌ای را برای تولید مشابه آن که تحت عنوان مواد ساختگی شناخته شده‌اند، تغییر می‌دهند. این مواد می‌تواند صدها برابر قوی‌تر از موادی باشد که از روی آنها ساخته شده است.

مشابه‌های نشئه‌آورها می‌توانند سبب بروز علایمی مانند علایم بیماری پارکینسون گردد نظیر لرزش‌های غیرقابل کنترل، از خود بی‌خود شدن، تکلم نامفهوم، از دست دادن تعادل و آسیب‌های مغزی غیرقابل بازگشت. مشابه‌های ساختگی آمفتامین و متامفتامین باعث تهوع، دیدتار، تعریق یا لرز و ضعف شدید می‌گردد. تاثیرات روان‌شناختی شامل اضطراب، افسردگی و سوءظن است. ماده‌ای که حتی مصرف میزان بسیار ناچیز آن سبب آسیب مغزی می‌شود، مشابه ساخته شده فن سیکلیدین است که سبب خطای احساس، توهم و نقص ادراک می‌شود.

نوع ماده	نام مستعار	شکل ظاهری	نحوه مصرف
شبه فنتانیل (نشئه‌آور)	هروئین سنتز شده ، سفید چینی	پودر سفید	استنشاق ، تزریق
شبه مپردین (نشئه‌آور)	ام پی تی پی (هرویین جدید) ام پی پی پی (هرویین سنتز شده)	پودر سفید	استنشاق ، تزریق
شبه آمفتامین یا متامفتامین (توهم زاها)	ام دی ام ای (اکستاسی ، ایکس سی تی آدم ، عصاره) ام دی ام ای ، اس تی پی ، پی ام ای ، دو ع تی ام ای ، هوا	پودر سفید ع قرص یا کپسول	استنشاق ، تزریق ، خوراکی
شبه فن سیکلیدین (پی سی پی)	پی سی پی ، پی سی ای	پودر سفید	استنشاق ، تزریق ، خوراکی

آنابولیک استروئید

آنابولیک استروئیدها گروهی از عناصر قدرتمند هستند که با هورمون مردانه تستسترون ارتباط نزدیک دارند. مصرف آنها از سال 1930 به بعد گسترش یافت. امروزه استروئیدها به ندرت توسط پزشکان تجویز می‌شوند. مصرف پزشکی مجاز آن در حال حاضر محدود به انواع ویژه‌ای از کم‌خونی، سوختگی شدید و بعضی انواع سرطان سینه است.

مصرف همراه با برنامه تمرین‌های بدن‌سازی و رژیم غذایی، مصرف متداول آن است. استروئیدها سبب افزایش وزن بدن و توانایی عضلانی می‌شوند. مصرف‌کنندگان با مصرف استروئید خود را در معرض بیش از 70 نوع عارضه جانبی این ماده قرار می‌دهند. شدت عارضه‌ها دارای دامنه‌ای از آکنه تا سرطان کبد می‌شود که همراه واکنش‌های روان‌شناختی و جسمانی شدید هستند. کبد و سیستم قلبی-عروقی و تولید مثل، تحت تاثیر بیشتر و در معرض خطر جدی‌تری قرار دارند. در مردان سبب خشک و پژمرده شدن بیضه‌ها، عقیمی و ناتوانی جنسی می‌شود. در زنان، صفات مردانه غیرقابل برگشت، کوچک شدن سینه‌ها و نازایی را سبب می‌شود. اثرات روان‌شناختی در هر دو جنس شامل رفتارهای بسیار پرخاش گرایانه که تحت عنوان «جنون پرخروش» شناخته شده و همچنین افسردگی است. بعضی از عوارض جانبی بلافاصله بعد از مصرف ظاهر می‌شود و بعضی از آنها ممکن است بعد از سال‌ها نمایان شود مانند؛ حمله قلبی یا سکته مغزی.

علایم مصرف استروئید شامل افزایش وزن و حجم عضلات (به ویژه هنگامی که در برنامه‌های پرورش اندام استفاده شود)، پرخاشگری و نزاع طلبی، غرض‌ورزی، به وجود آمدن لکه‌های بنفش یا قرمز روی پوست بدن، متورم شدن رو و کف پا و کوچک شدن پاها، لرزش، تیرگی بدون دلیل پوست و بوی ناخوشایند دایمی دهان است.